

Sygn. akt V U 107/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekret. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku C. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania C. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 3 stycznia 2017 r.

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 3 stycznia 2017 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy C. W. prawo do emerytury od 16 stycznia 2017 roku,

II. stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Sygn. akt V U 107/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 stycznia 2017r. znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy C. W. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wskazując, że udowodnił 5 lat, 3 miesiące i 16 dni takiej pracy, wobec wymaganych co najmniej 15 lat, a nadto w dacie wydania decyzji nie osiągnął 60 lat.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca C. W., domagając się przyjęcia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usługowo-Handlowym (...) Sp. z o.o. w którym wykonywał pracę mechanika w kanałach remontowych oraz w Przedsiębiorstwie (...)we W., gdzie wykonywał prace spawacza. Okresy wykonywania pracy w warunkach szczególnych w tych zakładach pracy potwierdzone zostały świadectwami wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu spornego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca C. W. urodził się (...) Na dzień 1 stycznia 1999r. jego staż ubezpieczeniowy wynosił 26 lat i 3 miesiące okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. W dniu 19 grudnia 2016r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

bezsporne

Od 5 września 1972r. do 31 grudnia 1986r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. w pełnym wymiarze czasu pracy. Początkowo wnioskodawca pracował jako uczeń - mechanik, a po ukończeniu szkoły został zatrudniony na stanowisku mechanika samochodowego. Wnioskodawca wykonywał pracę na wydziale (...). Wydział wyposażony był w 2 kanały remontowe, na których wykonywało pracę po 2 - 3 mechaników na zmianie, w tym brygadzista pracujący. Praca odbywała się na 2 zmiany.

Do podstawowych i stałych obowiązków mechaników w wydziale (...) należały: wymiana olejów w skrzyni biegów, silniku, tylnym moście, smarowanie i konserwacja podwozia, usuwanie luzów na wale napędowym lub układzie kierowniczym, sprawdzanie hamulców. Wszystkie czynności - z uwagi na konstrukcję obsługiwanych samochodów - tylko ciężarowych - odbywały się w kanałach remontowych. Poza kanałem - z poziomu „zero” wnioskodawca nie wykonywał żadnych czynności - w tym zakresie brygadzista zalewał oleje, wymieniał filtry i pompował olej smarownicą nożną. W czasie naprawy i czynności samochód przez cały czas stał na kanale.

Diagnostyka i przeglądy pojazdów odbywały się w dziale (...), ogumieniem zajmował się dział (...), akumulatorami i sprawami elektrycznymi zajmowali się elektrycy, ogólne naprawy i naprawy zasadnicze wykonywali mechanicy warsztatu naprawczego. Wykonywali oni zarówno naprawy kanałowe, jak i z poziomu „zero”. W spornym okresie zakład posiadał około 600 jednostek samochodowych sprzętu ciężkiego.

Następca prawny pracodawcy - (...) Sp. z o.o. w L. wydał wnioskodawcy 1 lutego 2001r. świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych w okresie od 1 grudnia 1980r. do 31 grudnia 1986r., wymienionych w Dziale XIV poz. 16 rozporządzenia RM z 7.02.1983r. Wypełniając świadectwo syndyk i główna księgowa poinformował wnioskodawcę, że wpisano okres pracy, w którym zakład wypłacał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

d o w ó d : - zeznania świadka W. J. , e-protokół z 14.03.17r., 00:02:36-00:17:28;

- zeznania świadka R. L., e-protokół z 14.03.17r., 00:17:28-00:24:18;

- przesłuchanie wnioskodawcy, e-protokół z 14.03.17r., 00:41:18-00:55:52;

Wnioskodawca od 2 stycznia 1987r. do 31 sierpnia 1993r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) we W.. Przez cały okres zatrudnienia wykonywał pracę na wydziałach (...) w L.. Spółka wykonywała kapitalne i bieżące remonty pieców hutniczych, rurociągów, podestów, okapów na terenie (...). Remontowano w brygadach 10-12 osobowych. Brygady składały się osób dostarczających materiały na halę, montażystów składających przygotowujących materiały i wstępnie konstrukcje, którzy wstępnie spawali - szepiali elementy elektrodą elektryczną oraz łącznie 4 spawaczy, którzy spawali remontowane konstrukcje stalowe. Wszystkie prace wykonywane były na oddziałach w ruchu - Wydziale (...), (...), (...), (...), (...). Na czas remontu wyłączony z użycia był tylko piec przeznaczony do remontu, a sąsiednie piece pracowały. Prace remontowe polegały na demontażu elementów palnikiem gazowym i przyspawaniu nowego elementu. Prace spawalnicze wykonywali spawacze z uprawnieniami, prace montażowe - wstępne szepianie elementów również bez uprawnień.

Wnioskodawca od stycznia 1987r. uczęszczał na kurs spawania. W maju 1987r. zdał egzamin spawalniczy. Od 4 czerwca 1987r. stale wykonywał prace spawalnicze konstrukcji stalowych obciążonych statycznie. W kolejnych latach wnioskodawca uzyskiwał dodatkowe uprawnienia spawalnicze. Wykonywał spawanie elektryczne i gazowe. W okresie

od 27 lipca 1992r. do 30 października 1992r. wnioskodawca był oddelegowany przez zakład do wykonywania prac spawalniczych w Niemczech.

Za pełen okres zatrudnienia pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wskazując, że wykonywał on prace na stanowisku spawacza, wymienionym w dziale XIV poz. 12, pkt 8 załącznika nr 1 do Zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego oraz Wykazu A, Dział XIV poz. 12 rozporządzenia RM z 7.02.1983r.

dowód: - akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy;

- kopia książeczki spawacza, k. 28-30;

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...);

- zeznania świadka S. P. , e-protokół z 14.03 .17r., 00: 24 : 18 -00: 33 : 28 ;

- zeznania świadka J. W. , e-protokół z 14 . 03 .17r., 00: 33 : 28 - 00: 41 : 18 ;

- przesłuchanie wnioskodawcy, e-protokół z 14 . 03 .17r.,00 : 41 : 18 - 00 : 55 : 52 ;

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. na dzień 1 stycznia 1999r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2., tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Podstawowym dowodem pracy w warunkach szczególnych przyjmowanym przez ZUS w postępowaniu administracyjnym, jak wynika z ograniczeń dowodowych nałożonych na ten organ w rozporządzeniu Rady Ministrów z 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe, jest prawidłowo wystawione przez pracodawcę świadectwo pracy w warunkach szczególnych. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń

społecznych, ubezpieczony może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z 2.02.1996 r., II URN 3/95).

Bezspornie wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999r. posiadał wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w toku postępowania odwoławczego ukończył 60 lat i będąc członkiem OFE wniósł o przekazanie środków, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Oceniając materiał dowodowy, w szczególności akta osobowe wnioskodawcy, jak również zeznania świadków i przesłuchanie wnioskodawcy Sąd uznał, że spełnia on również przesłankę wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Praca wnioskodawcy w okresie od 1 grudnia 1980r. do 31 grudnia 1986r. - wskazanym w odwołaniu i potwierdzonym świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych może być, w ocenie Sądu, zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych na stanowisku mechanika samochodowego w kanałach remontowych, odpowiadająca pracy ujętej pod poz. 16 w Dziale XIV Wykazu A rozporządzenia z 1983r. Z uwagi na brak akt osobowych wnioskodawcy nie ma możliwości ustalenia ścisłej daty rozpoczęcia przez niego tej pracy po ukończeniu szkoły. Jak wskazali świadkowie W. J. i R. L., wnioskodawca od początku zatrudnienia został skierowany do działu eksploatacji, gdzie wykonywał pracę do końca zatrudnienia, a jego obowiązki w tym czasie pozostawały bez zmian. Wnioskodawca wszystkie prace stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w kanale remontowym. Wynikało to z konstrukcji obsługiwanych i remontowanych samochodów ciężarowych. Do obowiązków wnioskodawcy należała bowiem konserwacja i sprawdzanie elementów podwozia i drobne prace naprawcze w układzie kierowniczym i napędowym. Wykonywał wymiany oleju w silnikach, skrzyniach biegów, tylnych mostach, usuwał luzy w układzie napędowym i kierowniczym, smarowanie elementów podwozia. Nie wykonywał żadnych czynności z poziomu „zero”. Zgodnie z zapisem w Dziale XIV poz. 16 załącznika A do rozporządzenia RM z 7.02.1983r. do prac w szczególnych warunkach zalicza się prace wykonywane w kanałach remontowych przy na prawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Przyjąć należy w ocenie Sądu, że do takich prac zaliczają się również prace wykonywane przez wnioskodawcę. Były to prace remontowo-konserwacyjne podwozia, wymagane do prawidłowej eksploatacji pojazdu. Należy wskazać, że wnioskodawca obsługiwał wyłącznie samochody ciężarowe, których utrzymanie w sprawności wymagało wykonywania prac w kanale remontowym. Wyłącznie z poziomu kanału dokonywał oceny stanu poszczególnych elementów podwozia, konserwował je, smarował, wykonywał drobne bieżące naprawy elementów podwozia i układu napędowego i kierowniczego. Wykonywane prace miały w istocie element i charakter naprawy, gdyż były niezbędne do utrzymania lub przywrócenia sprawności pojazdu i jego prawidłowej eksploatacji. W przedmiotowej sprawie istotne było, że wnioskodawca świadczył tą pracę wyłącznie w kanale remontowym i to w rozmiarze przekraczającym prace wykonywane przez mechaników warsztatu mechanicznego, którzy wykonywali naprawy nie tylko w kanale ale również naprawy zewnętrzne. W ocenie Sądu rodzaj świadczonej przez niego pracy odpowiadał definicji i istocie pracy wykonywanej w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych. Wnioskodawca wykonywał wyłącznie prace związane z naprawą podwozia. Nie wykonywał napraw nadwozia, napraw elektrycznych, blacharskich, akumulatorów, silników, czy skrzyń biegów po ich wymontowaniu ani nie robił diagnostyki i przeglądów technicznych pojazdów. Tymi czynnościami zajmowali się pracownicy innych wyspecjalizowanych wydziałów. Naprawy, którymi zajmował się wnioskodawca przypisane były w swym charakterze do prac wykonywanych z pozycji kanału remontowego i panujących w nim warunków pracy.

Także pracę wnioskodawcy w (...) W. należy zakwalifikować do prac w warunkach szczególnych.

W tym czasie wnioskodawca wykonywał prace przy spawaniu elektrycznym i wycinaniu gazowym, tj. prace określone w wykazie A prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, w dziale XIV poz. 12 - prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, z którego wynika, że w spornym okresie wnioskodawca wykonywał prace, o których mowa w wykazie A dziale XIV poz. 12, tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym wydał wnioskodawcy

podmiot wykonujący czynności archiwalne - przechowujący dokumentację pracowniczą z tego okresu zatrudnienia, co zostało zakwestionowane przez organ rentowy.

Charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy potwierdzili jednak świadkowie S. P. i J. W., a ich zeznania - korespondujące z przesłuchaniem wnioskodawcy i danymi zawartymi aktach osobowych wnioskodawcy stanowią kompletny materiał dowodowy do przyjęcia, że wnioskodawca faktycznie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w dziale XIV poz. 12. Wnioskodawca pracował bowiem w Przedsiębiorstwie (...) we W. w brygadzie remontowej w (...) przy remontach elementów pieców, rurociągów, podestów - na wydziale (...), (...), (...) będących w ruchu, a same prace polegały na spawaniu nowych przygotowanych wstępnie przez ślusarzy elementów. Wnioskodawca z uwagi na udział od stycznia 1987r. w kursie spawalniczym od razu został skierowany do prac spawalniczych, a w maju 1987r. zdał egzamin spawalniczy. W świetle przeprowadzonych dowodów Sąd nie miał wątpliwości, że czynności wykonywane przez wnioskodawcę w całym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W. były pracami przy spawaniu elektrycznym i wycinaniu gazowym, wykonywanymi stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w rozumieniu przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.

Wprawdzie, z dokumentacji zawartej w aktach osobowych wnioskodawcy wynika, że był on pierwotnie zatrudniony na stanowisku ślusarza, a po zdanim egzaminie spawalniczym - od 4 czerwca 1987r. - spawacza, to wskazać należy, że przy ocenie charakteru pracy wykonywanej przez ubezpieczonego decydujące znaczenie ma to, jakie prace faktycznie były przez niego wykonywane, a nie nazwa stanowiska, na którym był zatrudniony i która została wpisana w świadectwo pracy. Podkreślić należy, że w przepisach Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., jest mowa o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach, a nie o zatrudnieniu na określonych stanowiskach. W Wykazie A stanowiącym załącznik do tego Rozporządzenia zawarto wykaz prac w szczególnych warunkach i w poszczególnych działach oraz pozycjach określono rodzaj prac, a nie nazwy stanowisk. Z tego względu rozważaniu podlegał rodzaj pracy wnioskodawcy wykonywanej w spornych okresach.

Mając zatem na uwadze powyższe uznać należy, że wnioskodawca legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach w wymiarze ponad 15 lat, jego ogólny staż pracy wynosi ponad 25 lat, ukończył 60 lat, jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Tym samym spełnia wszystkie przesłanki do przyznania mu świadczenia emerytalnego.

Odnosnie terminu początkowego przyznanego świadczenia należy wskazać, że zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej stanowi natomiast, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jak wynika z akt ubezpieczeniowych, wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury 19 grudnia 2016r., jednak wymagany wiek emerytalny osiągnął dopiero (...)W tej zatem dacie spełnił dopiero wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do świadczenia(...).

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od 16 stycznia 2017r. (art. 100 ust. 1 i art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej).

W punkcie II wyroku Sąd ustalił, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd orzekając o prawie do emerytury ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do obciążenia ZUS odpowiedzialnością za nieprzyznanie odwołującemu prawa do spornego świadczenia już na etapie postępowania przed organem rentowym. Organ rentowy, będąc związany ograniczeniami dowodowymi, nałożonymi przepisami rozporządzenia

Rady Ministrów z 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń, nie dysponował niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornym okresie jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Dopiero zatem na etapie postępowania sądowego, po przeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego wnioskodawca w sposób niewątpliwy wykazał, że legitymuje się wymaganym ustawą 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.